

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СУМСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

03.04.2017

м. Суми

№ 01-16/_644_

**Виконавчий комітет
Глухівської міської ради**

вул. Шевченка, 6, м. Глухів, 41400

**Щодо припинення дій, які містять ознаки порушення
законодавства про захист економічної конкуренції**

Відповідно до статті 10 Закону України «Про автомобільний транспорт», тарифна політика на автомобільному транспорті має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів, а також сприяти вирішенню таких завдань:

- збільшення можливостей суб'єктів господарювання щодо забезпечення потреб споживачів у послугах, залучення інвестицій у розвиток автомобільного транспорту та досягнення сталих економічних умов роботи;
- стимулювання конкуренції та появи нових суб'єктів господарювання, які належать до автомобільного транспорту;
- забезпечення балансу між платоспроможним попитом на послуги та обсягом витрат на їх надання;
- забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.

Реалізація єдиної тарифної політики передбачає затверджену центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, методику розрахунку тарифів за видами перевезень. Зокрема, наразі діє Методика розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту, затверджена Міністерством транспорту та зв'язку України наказом від 17.11.2009 №1175 (далі – *Методика розрахунку тарифів*).

Згідно із статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (частина а) пункт 2), **встановлення** в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на транспортні послуги належить до повноважень виконавчих комітетів міських рад (а не безпосередньо міських рад). Отже, встановлення обґрунтованості розміру тарифів на перевезення пасажирів автомобільним транспортом на міських автобусних маршрутах загального користування належить до компетенції відповідних органів місцевого самоврядування, які таким чином виступають **регуляторами**.

Статтею 11 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначено, що послуги з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування за визначеними уповноваженими органами тарифами є соціально значущими послугами автомобільного транспорту.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про автомобільний транспорт», державне регулювання у сфері автомобільного транспорту, зокрема, державне регулювання цін (тарифів) спрямоване на забезпечення балансу інтересів держави, органів місцевого самоврядування,

користувачів транспортних послуг та перевізників (підприємств, установ, організацій, інших юридичних та фізичних осіб-суб'єктів господарювання на автомобільному транспорті).

При розгляді Сумським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – *Тевідділення*) справ № 03-06/29-2015 та № 03-06/30-2015 щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції, відповідно, фізичною особою-підприємцем Дмитренком О.А (далі - та фізичною особою-підприємцем Буйда Н.М. (далі - *ФОП Буйда Н.М.*) було встановлено, що здійснюючи перевезення пасажирів на маршрутах загального користування у м.Глухів за тарифом 2,0 грн., зазначені перевізники у березні 2015 року звернулись до виконавчого комітету Глухівської міської ради (далі – *Міськвиконком*) із заявами про підвищення тарифів на послуги з перевезення пасажирів на маршрутах, які ними обслуговуються.

Так, *ФОП Дмитренко О.А.* (с.Хххххх, Глухівського району, 41ххх; ідентифікаційний номер хххххххххх) звернувся із заявою щодо підвищення тарифів на маршрутах №№ 1,2,3,4,10, перевезення на яких ним здійснювалось в режимі маршрутного таксі, та додав до заяви відповідні розрахунки тарифів на кожному з цих маршрутів (далі - *Розрахунки тарифів ФОП Дмитренка О.А.*); *ФОП Буйда Н.М.* (вул. Хххххххххх, ХХ, кв. ХХ, м. Глухів, 41ххх; ідентифікаційний номер хххххххххх) звернулась із заявою щодо підвищення тарифів на маршрутах №№ 5,6, перевезення на яких здійснюється в режимі маршрутного таксі, та додала до заяви відповідні розрахунки тарифів на кожному з цих маршрутів (далі - *Розрахунки тарифів ФОП Буйда Н.М.*).

За інформацією *Міськвиконкому* (лист від 27.08.2015 №1133/03-23), тарифи на послуги з перевезення пасажирів на міських маршрутах , що обслуговувались *ФОП Дмитренком О.А.* та *ФОП Буйда Н.М.*, було змінено (підвищено з 2,0 грн. до 3,0 грн.) з 17 березня 2015 року шляхом укладання *Міськвиконкомом* додаткових угод до діючих договорів на перевезення пасажирів; одночасно у паспортах маршрутів були зроблені відповідні відмітки про вартість проїзду за кожним маршрутом, що обслуговується зазначеними перевізниками. Таким чином, *Міськвиконком* зняв із себе відповідальність за розмір застосовуваних тарифів на перевезення пасажирів , оскільки *Розрахунки тарифів ФОП Дмитренка О.А.* та *Розрахунки тарифів ФОП Буйда Н.М.* не перевірялись *Міськвиконкомом*, а зміни у договори в частині розміру тарифів на перевезення внесені виключно на підставі цих розрахунків.

Отже, *Міськвиконком*, нехтуючи вимогами Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про автомобільний транспорт», самоусунувся від своїх повноважень по встановленню тарифів на послуги з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування у м.Глухів - протягом тривалого часу при зміні тарифів на перевезення пасажирів не приймалось рішень щодо встановлення зазначених тарифів (лист *Міськвиконкому* від 28.04.2015 №03-15/412).

З цього приводу слід зауважити, що:

по-перше, в рішеннях Вищого господарського суду України від 04.11.2010 (справа № К-18145/10), від 19.07.2011 (справа №3/106-09), від 17.05.2011 (справа №7/160-О-10), зокрема, зазначено, що «тарифи на дані пасажирські перевезення не встановлюються самостійно перевізниками, їх встановлюють уповноважені органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи на підставі рішень, які є обов'язковими для виконання на відповідній території» ;

по-друге, за роз'ясненням Міністерства юстиції України від 29.10.2007 №20-34-1441 на звернення Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України , відповідно до статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, чинній на той час) до власних повноважень виконавчих органів сільських, селищних , міських рад належать встановлення (погодження) в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів, зокрема, щодо оплати транспортних послуг (примітка: у 2015 році і наразі статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень виконавчих комітетів міських рад віднесено **встановлення** в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на транспортні послуги).

Слід зазначити, що дії (бездіяльність) *Міськвиконкому* щодо усунення від повноважень регулятора не лише порушують вимоги Закону України «Про місцеве самоврядування в

Україні», але і можуть вплинути на конкурентні відносини на ринку послуг з перевезення пасажирів на постійних міських маршрутах транспортом загального користування у м. Глухів, що підтверджують справи, розглянуті *Тервідділенням*.

Так, рішеннями адміністративної колегії *Тервідділення* від 03.03.2016 №9 у справі № 03-06/29-2015 та від 03.03.2016 №8 у справі № 03-06/30-2015 дії, відповідно, *ФОП Дмитренко О.А.* та *ФОП Буйда Н.М.* щодо недотримання існуючого в Україні порядку розрахунку тарифів (застосування методики, яка ще у 2009 році втратила чинність) були визнані порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з перевезення пасажирів на постійних міських маршрутах транспортом загального користування у територіальних межах міських автобусних маршрутів у м.Глухів, які кожним з них обслуговуються, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів і були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Отже, наслідком невиконання *Міськвиконкомом* своїх повноважень по встановленню (регулюванню) тарифів на послуги з перевезення пасажирів на міських маршрутах загального користування у м.Глухів є створення умов для вчинення перевізниками порушень законодавства про захист економічної конкуренції, що і засвідчили вище зазначені рішення.

Враховуючи викладене, бездіяльність *Міськвиконкому* по не затвердженню тарифів на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування у м.Глухів містить ознаки порушення, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді вчинення дій, заборонених згідно зі статтею 17 Закону України "Про захист економічної конкуренції", в частині створення умов органом місцевого самоврядування для вчинення порушень фізичними особами-підприємцями Дмитренком О.А. та Буйда Н.М. у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринках послуг з перевезення пасажирів на постійних міських маршрутах транспортом загального користування у м. Глухів.

З метою запобігання ущемлення інтересів споживачів соціально значущих послуг автомобільного транспорту та недопущення порушень законодавства про захист економічної конкуренції автомобільними перевізниками, керуючись статтями 12, 12-1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає виконавчому комітету Глухівської міської ради такі обов'язкові до виконання

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

У місячний термін припинити дії, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом реалізації власних (самоврядних) повноважень по встановленню тарифів на транспортні послуги, передбачених пунктом 2 частини а) статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та розгляду існуючих (застосовуваних перевізниками) тарифів на послуги з перевезення пасажирів на постійних міських маршрутах транспортом загального користування у м. Глухів на предмет їх обґрунтованості та затвердження відповідним рішенням розміру тарифів на кожному маршруті м.Глухів.

Про результати розгляду цих рекомендацій необхідно повідомити Сумське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **десятиденний строк** з дня їх отримання.

У **п'ятиденний термін** з дня виконання рекомендацій надати тервідділенню відповідні документовані відомості, що підтверджують вчинення дій на виконання цих рекомендацій.

Звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини 2 статті 46 Закону України «Про захист

економічної конкуренції» рекомендації Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду.

Разом з тим доводимо до Вашого відома, що за умови виконання цих рекомендацій, вжиття заходів для усунення умов, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, територіальне відділення не буде розпочинати провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Голова адміністративної колегії

Є.М. Касьян

Члени адміністративної колегії

В.М. Коваленко

С.В. Гусак

А.О. Товстуха